

Iránytű Intézet rövid elemzés

2012.04.11.

„Fejvadászat 2012”

13+1 alternatíva a köztársasági elnök személyére

A köztársasági elnök lemondása egyedi eset, éppen ezért kiemelkedő eseménynek számít az utóbbi évek politikai történéseiben. A rivális politikai erők, és a vonzáskörzetükbe tartozó média, illetve a tudományos elit ellenszenvé rákényszerítette a legnagyobb kormánypártot arra, hogy hátráljon ki az általa elnöki székbe ültetett Schmitt Pál mögül. A köztársasági elnök lemondásával egy probléma ugyan megszűnt, de nyomban egy újabb keletkezett is: Ki legyen az elnök? Erre a kérdésre keressük a választ, és számba vesszük a Fidesz részéről szóba jöhető lehetőségeket, sőt 13+1 névvel is szolgálunk.

A kormánypártok népszerűsége

Az, hogy a köztársasági elnök körüli botránynak köszönhetően a kormánypártok népszerűségében csökkenés következett-e be, vagy sem, még nem mérhető. De az nyilvánvaló, a Fidesz-KDNP-nek a botrány kapcsán negatív következményekkel kell számolnia, kérdés, hogy a médiának vajon mennyi ideig szolgált még témát a Schmitt-ügy. Azzal, hogy Schmitt Pál lemondott, elvileg rövidre zárta a polémiát, a kormánypártokon későbbiekben már nem lesz a média és az ellenzék célkeresztje az ügy kapcsán. Valószínűleg néhány napig még biztosan elhúzódik a plágiumügy utóélete, de akár hónapokig is, hiszen a volt elnök lemondó beszédében bejelentette, fellebbezni fog a bíróságon, doktori címe elvétele ügyében. Ez utóbbi eset kifejezetten káros lehet a Fidesz számára, még abban az esetben is, ha a bíróság Schmitt Pálnak ad igazat, hiszen felszínen marad a téma. Az ellenzéknek az az érdeke, hogy az elnök ügye a lehető legtovább elhúzódjon, hiszen céljuk, hogy „melegen tartsák a vasat”. Ez persze vissza is üthet, hiszen a liberális sajtó, az időnként nemtelen támadásai szimpátiához is vezethetnek a volt elnök, és átvitt értelemben a kormány iránt is.

Személyes példa

Schmitt Pál lemondásának van személyügyi, felelősségi vetülete is. Amennyiben a jövőben magas pozíciót betöltő politikusról, közszereplőről derül ki hasonló horderejű ügy, az már nehezen, vagy csak komoly áron maradhat következmények nélkül. Innentől fogva, már senki sem „sérthetetlen”, mindenki számolhat azzal, hogy pozíciója valamely múltban elkövetett hibáért veszélybe kerülhet, tehát nem jelölhet bárkit a kormány.

A jelöltállítási folyamat

A kormánypártoknak gyorsan kell cselekedni, a köztársasági elnök személye körüli huzavonák az ellenzéknek kedveznek, ezért a jelölés folyamatának gyors lezárása várható. 30 nap áll rendelkezésre, de Orbán Viktor várhatóan már április 16-án javaslatot tesz a leendő elnök személyére. Az ellenzék természetesen a rendelkezésre álló eszközökhöz mérten lassítani fogja a folyamatot, de az ő szerepük marginális a kérdésben. A köztársasági elnök személyének jelöléséhez legalább 78 képviselő szükséges, amennyivel egyetlen ellenzéki párt sem rendelkezik, a megválasztáshoz első körben a képviselők kétharmadának támogatására van szükség, amit csak a Fidesz-KDNP mondhat el magáról.

A személyiség kérdése

Tudomásul kell venni, a köztársasági elnök kinevezése nem egyszerű személyi, vagy pártpolitikai kérdés, hanem nemzetpolitikai, szimbolikus kérdés is. Ezen játékszabályokat 2010-ig helytel-közzel sikerült betartania az aktuális országgyűlésnek, azonban félő, hogy 2012-ben új, kétharmados szelek fújnak majd. Schmitt Pál a tudományos életből kerültek ki a köztársasági elnökeink, azonban ő is azok közé tartozik, akik a politikán kívül valami jelentőset alkottak. Az a három név, akinek a legtöbb esélye lehet a címre (Kövér László, Áder János, Szájer József) évtizedek óta „főállású” politikusok, a politikán kívüli munkásságuk azonban elhanyagolható. Ez mindenképpen gondot jelent, és bizonyosan lehetetlenné teszi számukra azt, hogy a pártpolitikától elvonatkoztassanak. Amennyiben a mostani körülmények között a Fidesz pártpolitikai céloknak rendeli alá a leendő köztársasági elnök személyének kiválasztását, annak súlyos, hosszú távú következményei lesznek, nemcsak a párt, de az ország számára is. A Fideszre most óriási teher hárul. Meg kell nevezniük egy személyt, aki ezúttal a média célkeresztjében fogja a munkáját végezni. A Schmidt botrány eredményeképpen a figyelem méginkább a köztársasági elnökre és annak hivatalára vetődik. Ezt a helyzetet a Fidesz a javára is fordíthatja hosszabb távon, amennyiben mérlegelt, higgadt, kellően megfontolt döntést hoz, és nem törekszik arra, hogy minden áron „átnyomja” a saját, rövidtávú hatalmi érdekeinek megfelelőnek látszó, „bólogató” emberét.

Lehetőségek a Fidesz előtt

Minden parlamenti politikai erő szemében egyaránt népszerű jelöltet kiválasztani szinte lehetetlen. Mindössze két esetben nem terheli a jelöltállításért minden felelősség a Fidesz-KDNP-t, ha konszenzusos jelölt születik, vagy, ha a döntés jogát az alaptörvény módosításával átengedik a választópolgároknak. A kétharmad áldás volt a két párt számára, de bizonyos helyzetekben átok is, hiszen a Schmitt Pál körüli botrány politikai felelőssége is rajtuk csapódik le, és az eljövendő köztársasági elnök megválasztásának felelőssége is őket terheli.

Orbán Viktor a hétfői frakcióülésen elmondta, hogy tőle jobbra álló, körön belüli köztársasági elnököt szeretne, aki elkötelezett az új alaptörvény (alkotmány) irányába, annak megalkotásához maga is hozzájárult. Szerinte a kormányt támadók következő körben az új alaptörvényt fogják kikezdeni, ezért egy független jelölt azt nem tudja majd megvédeni. Ez egyértelmű üzenet a miniszterelnöktől; ő pártkatonát szeretne, aki nem akadékoskodik, és az ellenzékkel szemben is keményen fel mer, és fel tud majd lépni, ha arra szükség lesz. Olyan híresztelések is szárnyra kaptak, hogy a Fidesz „alapító atyák” közül fognak választani, vagyis azon személyek közül, akik 1988 óta Fidesz tagok. Mit jelenthetnek ezek a kijelentések? A kérdés összetett, az Orbán Viktortól „jobbaldalibb” elnök megválasztása valószínűleg a Jobbik további térnyerésének megakadályozására is irányulhat. Orbán Viktor nem egy szimbolikus, a nemzet egységét képviselő köztársasági elnököt szeretne, hanem egy kifejezett pártpolitikust, aki gesztusokat tesz a Fidesz jobbszárnyának, sőt esélye lehet visszaszerezni a Jobbikhoz húzó egykori szavazóik egy részét is. Az, hogy a miniszterelnök körön belüli elnököt szeretne, szintén arra vonatkozhat, hogy aktív, a Fidesz vezetésében szerepet játszó személyt keres. Ennek azonban komoly veszélyei is vannak. Egyértelmű, hogy ha ilyen személy kerül kinevezésre, akkor ő csak egy réteg számára lesz elfogadható, lépéseinek zömével valójában pártpolitikai célokat kíván kiszolgálni. Ez nem túl pozitív, hiszen a köztársasági elnöknek a nemzet egységét kell kifejeznie és „örködni” kell a demokratikus intézmények működése felett. Amennyiben belső körös pártpolitikus lesz a köztársasági elnök, ezen szempontok nem működnek majd megfelelően. Orbán Viktor elvárásai alapján egy karakteres „politikus” képe sejlik fel, ami fricska is lehet a liberális oldal számára, hiszen Schmitt Pál leváltását is ők kényszerítették ki. Schmitt ugyan a belső körből származott, viszont a karakteresség hiányzott belőle. Egy karakteres, határozott utód pedig a liberálisok felé támadólag léphet fel. Az ilyen típusú személyiség előnye az, hogy a Fideszen belül nem generál konfliktust a visszaküldött törvényekkel és mindenben támogatni fogja a kormány törekvéseit. Ahogy Schmitt Pál korábban fogalmazott, ő „ellensúly” helyett a „motor” lesz. A pártpolitikus elnök hátránya a széles társadalmi legitimitáció hiánya, illetve az a tény, hogy a hibás döntésekért, elszólásokért a negatív politikai következmények teljes mértékben a kormánypártokra hullanak vissza. Azzal, hogy egy „pártkatona” köztársasági

elnök mindent aláír, valójában károkat okoz. A törvényhozás tavalyi, feszített tempójában hibás, újraszövegezésre szoruló jogszabályok is becsúsztak, a koncepcionális hibákról, alkotmányellenességről, a közösségi jog megsértéséről nem is beszélve. Fontos megjegyeznünk, ilyen jelölt esetén nem sok esély van a köztársasági elnöki pozíció korábbi presztízsének visszaállítására.

Természetesen adott a lehetőség egy jobboldali kötődésű, de széles körben elfogadott személy megválasztására is. Ez magával hozhatná a társadalom széles körének támogatását, visszatérhetne az államfői poszt iránt korábban tanúsított társadalmi népszerűség. Egy ilyen jelölt vélhetőleg nem, vagy csak elvétve szolgálna pártpolitikai célokat, nem írna alá automatikusan minden elé kerülő törvényt. Ez a típusú jelölés hosszútávon jót is tehetne a kormánypártoknak, ám ha konfliktus támad az elnök személye, illetve a kormánypártok között, akkor annak elképzelhető, hogy nagyobb ára lesz, mint egy „motor” típusú köztársasági elnöknek.

A harmadik, és – ismerve a Fidesz módszereit – egyben szinte lehetetlen opció lehet, ha egy független, vagy pártszimpátiáját az elnöki pozícióban teljesen figyelmen kívül hagyó, a politikai erők és a társadalom széles rétegének szimpátiájával rendelkező jelöltet állít. Ebben az esetben azonban számítani kell az állandó konfliktusra a rohanó tempójú jogalkotás miatt, ezért egy ilyen jelölt megválasztásának valószínűsége gyakorlatilag egyenlő a nullával.

Az ellenzék álláspontja

Az ellenzék álláspontja nem egységes. Schmitt Pál lemondása után 5-5 percben szólalhattak fel a parlamenti pártok frakcióvezetői, ezekből megtudhattunk az utódlásról való elképzeléseket is. A Jobbik elnök-frakcióvezetője Vona Gábor a köztársasági elnöki pozíció presztízsének visszanyerése érdekében közvetlen választást tartana az elnök személyéről. 1990 óta az elnököt az országgyűlés jelöli, és választja meg, ami a rendszerváltás idején kötött alkukra vezethető vissza. Az akkori, új pártok nem rendelkeztek ismert arcokkal, ezért nem volt érdekük a köztársasági elnök közvetlen választása. Az elnöki pozíció felértékelődése érdekében azonban helyes megoldás lehet az alaptörvény módosítása, és a közvetlen választás kiírása. Érdekes, hogy ugyanezen az állásponton van Szili Katalin, a Szociális Unió elnöke is. A választással rövidtávon csak veszíthetnek a kormánypártok, hiszen népszerűségük csúcsán már túl vannak, nem érdekük kampányba bonyolódni, ráadásul olyan jelölt is kikerülhet győztesen, akivel nem lesz zökkenőmentes a kormány együttműködése. Múlt héten a Jobbik már meg is nevezte jelöltjét Morvai Krisztinát, aki a párt listáján 2009-ben az Európai Parlamentbe jutott, ott aktív tevékenységet folytat, de egyébként nem tagja a pártnak.

Az LMP nem gondolkodik választásban, de olyan jelöltet tart elfogadhatónak, aki méltó a címhez, megtestesíti a nemzet egységét és vissza tudja állítani a hivatalba vetett bizalmat. Találgatásokba nem kezdett a párt, konkrét nevet nem nevezett meg, de Sólyom Lászlót valószínűleg elfogadnák, ha érdemben tárgyalnak vele a kormánypártok.

Az MSZP Sólyom Lászlót tudná támogatni, ezt Mesterházy Attila jelentette be rögtön Schmitt Pál lemondása után. Ez azért is igen érdekes momentum, mert 2005-ben éppen a szocialisták ellenében szavazták meg Sólyom Lászlót köztársasági elnöknek.

A Demokratikus Koalíció Iványi Gábort, a Magyar Evangéliumi Testvérközösség vezetőjét javasolja köztársasági elnöknek. A kisegyház egyébként, az egyháztörvény módosításának köszönhetően el is veszítette egyházi státuszát.

A lehetséges jelöltek

1. Kövér László

Kövér László 52 éves, 1990 óta folyamatosan országgyűlési képviselő. A 80-as években a Bibó István Szakkollégium tagja, Soros-ösztöndíjas. 1986-ban az MSZMP KB Társadalompolitikai Intézetének segédmunkatársa. A Századvég folyóirat, illetve a FIDESZ alapítója is. Részt vett az ellenzéki kerekasztal ülésein, 1993-tól pedig már a FIDESZ elnökségi tagja is. Bő egy évig ő volt a Fidesz elnöke, az Orbán kormány első ciklusában pedig a titkosszolgálatokat felügyelő tárca nélküli miniszter volt. 2010-től ő az országgyűlés elnöke, sőt mostantól ő látja el - egyelőre - ideiglenesen a köztársasági elnöki feladatokat.

Habitusa, várható tevékenysége elnökként

Kövér László a Fidesz egyik „megmondóembere”. Beszéde egyértelmű, de időnként erős, hirtelen felindulásból megengedett kijelentései gyakran szolgáltatnak témát a sajtónak, például 2002-ben a „köteles” idézetének átértelmezése hozzájárult a Fidesz vereségéhez is. A Fidesz jobbszélén elfogadott az ő személye, az általa képviselt irányvonal jelenti a párt vezetésének jobboldali szegélyét, ebből adódóan állandó konfliktusok övezik. Személye a Jobbik irányába zárt, velük állandó szembenállása van. Nem eléggé higgadt politikus, viszont Orbán Viktor bizalmát élvez, annak ellenére, hogy a párton belül ő a legfőbb ellensúlya is a miniszterelnöknek. Személye széles körben nem elfogadott, ezért jelölése akár botrányhoz is vezethet, mind a bal, mind a jobboldalon. Megfelel, minden Orbán Viktor által múlt hétfőn szabott feltételnek, ezért esélyes a posztra. Valószínűleg politikai szereplő maradna elnökként is. Kérdés, hogy elvállalná-e a jelölést, hiszen ez egyből a hazai és a nemzetközi politikai frontvonalba helyezné őt. Véleményünk szerint jelölésére igen komoly esély van.

2. Áder János

1959-ben született Csornán. 1983-ban szerzett jogi diplomát az ELTE Jogi Karán, a Bibó István Szakkollégium tagjaként. 1985-90 között az MTA Szociológiai Kutatóintézetének munkatársa. Fidesz alapító tag és a kerekasztal-tárgyalások résztvevője. 1990-2010 között országgyűlési képviselő, 92-ben a párt Országos Választmánya elnökének választják. 1998 és 2002 között az Országgyűlés elnöke, 2002-től 2006-ig a Fidesz frakcióvezetője, 2009-től pedig a Fidesz európai parlamenti képviselője.

Habitusa, várható tevékenysége elnökként

Áder János higgadtabb politikus, mint Kövér László, de képes megfontolt, akár kemény kritikákat is megfogalmazni politikai ellenfeleivel szemben. 2006-2007-ben több vitás ügye támadt Orbán Viktorral, sőt azzal is „megvádolták” egy, a Magyar Nemzetben megjelent újságcikkben, hogy új

jobboldali pártot kíván alapítani. Korábban népszerű politikus volt, de „fénye megkopott”. Kérdés, hogy megválasztása esetén szembe megy-e egy-egy kérdésben a miniszterelnök akaratával, vagy mindent alá fog írni. Véleményünk szerint ő a második legerősebb jelölt.

3. Szájer József

Az 50 éves politikus jogot végzett a 80-as években, tagja volt a Bibó István Szakkollégiumnak, Oxfordon is tanult. Az Ellenzéki Kerekasztal résztvevője, 1990-től országgyűlési képviselő. Alapítója és szerkesztője a Jogállam című folyóiratnak. 1994-től 2003-ig a Fidesz alelnöke, 2004-től európai parlamenti képviselő. Felesége 2011-ben az Országos Bírói Hivatal elnöke lett, ami nemzetközi botrányt okozott. Több éven keresztül csak háttérember volt a párton belül Orbán Viktorral támadt konfliktusa miatt, de 2011-ben már az ő „iPad-ján” íródott az új alaptörvény.

Habitus, várható tevékenysége elnökként

Megfontolt, nyílt konfliktusoktól mentes szereplő, ám kérdéses, mennyiben tudna együttműködni Orbán Viktorral, hiszen annak idején a párt szervezeti felépítésének módján már komolyabb véleménykülönbség támadt közöttük. Bár az alaptörvény megírásában része volt, de európai parlamenti képviselőként nem állt a magyar belpolitikai frontvonalban, ezért Kövérnél elfogadottabb személyiség. A párt liberális szárnyához sorolható, ezért mind Kövérnél, mind pedig Ádernél szélesebb támogatottsága lehet bel- és külföldön egyaránt. Elnöki munkájában pártemberi mivoltát bizonyosan nem tudja majd levetkőzni, kérdés vállalná-e a megmérettetést, mert véleményünk szerint jelölésére komoly esély van.

4. Martonyi János

A 68 éves politikus szegeden végzett jogot még a 60-as években, amit külkereskedelmi jogi képzésekkel erősített meg a következő évtizedben; 4 nyelven beszél felsőfokon. Az 1970-es 80-as években külkereskedelmi, kereskedelmi jogi kérdésekkel foglalkozott a Kereskedelmi Minisztériumban, illetve a brüsszeli magyar külképviseleten. 1989-90-ben privatizációs kormánybiztos volt, majd az Antall kormány idején közigazgatási államtitkár, később pedig nagykövet. 1998 és 2002 között, illetve a 2010-es kormányváltás után külügyminiszter.

Habitusa, várható tevékenysége elnökként

Az általa képviselt eszmerendszerről, belpolitikai irányvonalakról nem sokat tudni, az viszont bizonyos, hogy erősen euroatlantista irányultságú politikus, aki jó külföldi kapcsolatokkal rendelkezik a nemzetközi gazdaságirányítási, hatalmi szervek irányába. Megfontolt, kimért ember, aki vigyáz arra, mit is mond; ez egy jó diplomataerény, ami köztársasági elnökként is kamatoztatható. Mivel ő is a Fidesz belső köreiből tartozik, bizonyára nem sok konfliktus lenne közte, és a párt vezetője között. Kevésbé ismert, de megítélése jobb, mint Kövér Lászlóé. Nem tudni, ki váltaná a külügyminiszteri posztot, így pótlása gondot okozhat. A Jobbik irányából korábban sok támadást kapott az államszocializmus idején betöltött vezető szerepe miatt, illetve azért, mert állítólag részt vett a híres-hírhedt gazdasági, politikai kérdésekkel foglalkozó Bilderberg-csoport egyik ülésén. Véleményünk szerint jelölése a fenti politikusokkal ellentétben kevésbé valószínű.

5. Stumpf István

1957-ben született Sárospatakon. 1982-ben az ELTE-n szerezte meg jogi, majd 1985-ben szociológia diplomáját. Tanulmányait ösztöndíjasként folytatta a Harvard és a Washington egyetemeken. A Bibó István szakkollégium alapító tagja és igazgatója volt 1982-től 1988-ig. 1991-ben megalapította a Századvég Politikai Iskolát, 1991-ben Göncz Árpád ifjúságpolitikai tanácsadója, 1998-2002 között a Miniszterelnöki Hivatal vezetője, 2010-től az Alkotmánybíróság tagja.

Habitusa, várható tevékenysége elnökként

Stumpf István kevésbé megosztó, nem túlságosan karakteres személyiség, ismertsége sem annyira magas, mint akár Kövér Lászlóé. Alkotmánybíróként viszont van gyakorlata a napi politikától való elszakadásban, jogi jártassága is mindenképpen előnyt jelenthet, de köztársasági elnökként várhatóan nem gördítene akadályt a kormánytöbbség nagyiramú törvényhozása elé. Az erős kisugárzás és a karakteresség hiánya miatt, valamint mivel nem áll Orbán Viktortól jobbra, jelölése nem valószínű.

6. Varga Mihály

1965-ben született Karcagon, közgazdász diplomáját már Budapesten szerezte meg 1989-ben. 1988-tól a Fidesz tagja, 1990-től országgyűlési képviselője. 1998-tól a Pénzügyminisztérium politikai államtitkára, 2001-től pénzügyminiszter. 2002-től a Fidesz frakcióvezető-helyettese. 2010-től a második Orbán-kormány Miniszterelnökségét vezető államtitkár.

Habitusa, várható tevékenysége elnökként

Varga Mihály megfontolt, előrelátó politikus, és nem utolsó sorban, gazdasági szakember. Ő volt az, aki korábban szót emelt a növekvő lakossági devizaadósság ellen is. Ellene szól, hogy nem jogász végzettségű, és nem áll Orbán Viktortól jobbra. Népszerű politikus külföldön és belföldön egyaránt, aki kimaradt az elmúlt két év vitás és konfliktusos ügyeiből. 2010-ben, a kampányban tett kijelentésért – miszerint a Fidesz a svéd modellt preferálja – „parkoló pályára” került. Jelölése nem valószínű, de jobb választás lehetne, mint Kövér László, vagy Áder János, ha csak a Fidesz pártvezetők közül lehetne jelölni.

7. Pálinkás József

1952-ben született Galvácson. 1977-ben Szegeden, fizika szakon szerezte diplomáját. Ezt követően a debreceni Atommagkutató Intézetben dolgozott, melynek később igazgatója volt 1991 és 1996 között. A Kossuth Lajos Tudományegyetemen doktorált, 1989-ben pedig megszerezte a fizikai tudomány doktora fokozatot. 1991-ben lépett be az MDF-be, majd a Magyar Demokrata Néppárt alapító tagja lett. 1998-2002 között államtitkár, majd oktatási miniszter. 2006-ban a Fidesz területi listájáról került megválasztásra és került be a parlamentbe, 2008-tól pedig ő a Magyar Tudományos Akadémia elnöke.

Habitusa, várható tevékenysége elnökként

Pálinkás József személyisége révén teljesen alkalmas a feladatra. Integratív szereplő, aki jó kiállással, megfelelő kisugárzással rendelkezik. Korábban is hasonló korú, professzori attitűddel rendelkező személyek voltak a poszton. Orbán Viktor kritériumainak nem felel meg, bár oktatási

miniszter is volt az első Orbán-kormányban, bizonyosan nem függne teljesen a kormánypártoktól. Elnökként valószínűleg nem írna alá olyan törvényeket, amelyek ellenjegyzésével tekintélye csökkenne, így jelölése kevésbé valószínű.

8. Vizi E. Szilveszter

A 75 éves, Széchenyi nagydíjas orvos, akadémikus 1961-ben szerzett diplomát a Budapesti Orvostudományi Egyetemen. Ettől az évtől már az egyetemen oktatott, 1977-től 1981-ig az Egészségügyi Minisztérium Tudományos Kutatási Főosztályának helyettes vezetője. 1982-től tanszékvezető. 1990-től az MTA rendes tagja, majd 2002-től 2008-ig annak elnöke volt.

Habitus, várható tevékenysége elnökként

Először is nem politikus. Emiatt már nem is felelhet meg Orbán Viktor elvárásainak, viszont a neve mégis szóba került. Attitűdje, kiállása, a tudományos élet vezetésében végzett munkássága alkalmassá teszi a feladatra. Viszonylag ismert, és jellegzetes szereplőről van szó, igaz, ez utóbbiban a védjegyévé vált csokornyakkendő is szerepet játszik. A tudomány világában elismert, tiszteletre méltó személyiség. Jelölése esetén várhatóan inkább az „ellensúly” és a szakmai teljesítmény lenne a meghatározó a munkásságában, így jelölése nem valószínű.

9. Sólyom László

1942-ben született Pécsen, ahol később jogi diplomáját is szerezte. Tudományos kutatói tevékenysége mellett 1983-tól már egyetemi tanár az ELTE ÁJK polgári jogi tanszékén, majd 1996-tól a Pázmány Péter Katolikus Egyetem jogi karának magánjogi tanszékvezetője. A Magyar Demokrata Fórum alapító tagja, illetve a Nemzeti Kerekasztal aktív szereplője. 1990-98 között az Alkotmánybíróság elnöke, majd 2005-2010 között köztársasági elnök.

Habitus, várható tevékenysége elnökként

Sólyom Lászlót leginkább az autonóm jelzővel minősíthetjük. Távol áll a politikától, megbecsült szakember. Mivel a korábbi alkotmányt védte az újjal szemben, így jelölése nem valószínű, viszont ő vissza tudná adni az államfői poszt tekintélyét, sőt valódi ellensúlyt is képezne a kormánnyal szemben. Az utóbbi két ok miatt jelölése gyakorlatilag kizárható, hiszen a Fidesz várhatóan nem fog gesztust gyakorolni az MSZP irányába Sólyom jelölésével.

10. Schöpflin György

Schöpflin György 72 éves politikus, akadémikus és diplomata. 1950-től 2004-ig nem élt Magyarországon. Glasgow-ban szerzett jogi diplomát, európai tanulmányokat is hallgatott. A

Chatham House intézetben nemzetközi kapcsolatok terén kutatott, a BBC újságírója is volt, majd a Londoni Közgazdasági Egyetemen lett a közép-európai politikatörténet professzora a 60-as-70-es években. 2003 óta Fidesz tag, 2004 óta a párt színeiben európai parlamenti képviselő.

Habitus, várható tevékenysége elnökként

Jelöltsége mellett szól, a komoly európai-politikai tapasztalat, és a jó nemzetközi kapcsolatrendszer, amit évtizedek alatt épített ki. A választók számára ismeretlen személy, de éppen ezért nem annyira megosztó szereplője a magyar bel- és külpolitikának, mint az esélyesebb jelöltek. Személyisége, kora, munkássága révén illik az eddig már megszokott köztársasági elnöki szerephez. Az Orbán Viktor által hétfőn támasztott elvárásoknak nem felel meg, ezért jelölése nem várható.

11. Tókécs László

Tókécs László 1952-ben született Kolozsváron. Tanulmányait a kolozsvári Protestáns Teológiai Intézetben végezte 1971 és 1975 között, majd lelkészi pályára lépett. A romániai falurombolás ellen és a kisebbségi jogokért síkra szálló harcos kiállása miatt konfrontálódott a hatóságokkal. Az 1989-es romániai forradalom központi alakja. 1990-től 2009-ig a Királyhágómelléki Református Egyházkerület püspöke, majd az RMDSZ tiszteletbeli elnöke, 2003-tól az Erdélyi Magyar Nemzeti Tanács elnöke. 2007-től EP-képviselővé, 2010-től az EP egyik alelnökévé választották.

Habitus, várható tevékenysége elnökként

Tókécs László erős személyiség, egy élő nemzeti hősről van szó, akinek az utóbbi években végzett politikai szereplése viszont már megosztotta nemcsak a hazai belpolitikát, de a határon túli magyarságot is. Szimbolikus elnök lenne, aki a kárpát-medencei magyarság egységét jelképezhetné és várhatóan ennek érdekében is dolgozna. Hűség és feltétlen támogatója a

miniszterelnöknek, így valószínűleg a törvényeket Schmitt Pálhoz hasonlóan kérdés nélkül aláírná, azonban nem tagja a Fideszes belső körének, így jelölése nem várható.

12. Jókai Anna

A Kossuth-díjas író- és költőnő 1932-ben született Budapesten. 1956-ban felvételt nyert az ELTE Bölcsészettudományi Karára, ahol magyar-történelem szakos tanári diplomát szerzett. Tanárnóként helyezkedett el, írói munkásságát 1974 körül kezdte meg. 1990-92 között már a Magyar Írószövetség, majd 2002-től az Írók Szakszervezetének elnöke. Emellett a Széchenyi Irodalmi és Művészeti Akadémia alapító tagja.

Habitus, várható tevékenysége elnökként

Őt nem nevezte meg lehetséges jelöltként egyetlen politikus, vagy újságcikk sem, intézetünk tette fel nevét a listára. Elnöksége szimbolikus lenne, hiszen nem politikus, de személye a teljes jobboldal számára elfogadható. Diplomáciai, jogi tapasztalata nincs, ám munkájával, integratív személyiségével enyhíthetné a hazánkban meglévő feszültségeket. Nem politikus, és nem tagja a Fideszes belső körének sem, neve máshol fel sem merült, ezért jelölése nem várható.

13. Wittner Mária

Wittner Mária 1937-ben született Budapesten. Az 1956-os forradalomban tevékenyen részt vett, a harcok során meg is sebesült. Forradalmi szerepvállalása miatt 1958-ban első fokon halálra ítélték, majd ezt 1959-ben életfogytiglanra változtatták. A börtönből az utolsók közt, csak 1970-ben szabadult. 2006-ban és 2010-ben a Fidesz listájáról szerzett mandátumot. Érdemeiért számos díjban, kitüntetésben részesült, több '56-os szervezet munkáját is segíti. Politikai tevékenységét a harcosan antikommunista kiállás határozza meg.

Habitusa, várható tevékenysége elnökként

Jelöltsége szintén nem merült fel, de véleményünk szerint a legnagyobb kormánypártnak érdemes lenne elgondolkodnia egy női köztársasági elnök jelöltön is. Wittner Mária is szimbolikus elnök asszony lehetne, hiszen személye egyértelműen a korábbi kommunista rendszer végleges lezárását jelenthetné, úgy, hogy közben a hazafias 56-os szellem kerülhetne a Sándor palotába. Arról nem is beszélve, hogy ő lehetne az első nő, akit a legfőbb közjogi méltóság pozíciójára jelölnek. Erős antikommunista kiállás várható tőle. Az Orbáni feltételek nagy részének megfelel, azonban nem tagja a Fidesz belső bizalmi körének, ami gyengíti az esélyeit. Határozott, kemény és gyakran hirtelen kijelentései viszont megosztóak lehetnek, ami nem szerencsés a köztársasági elnök személyénél. Mindent egybevetve jelölése nem valószínű.

13+1, Dopeman, vagyis Pityinger László

A 37 éves rapper Budapest VIII. kerületében született, 1997-ben jelent meg első lemeze. A politikai életbe tavaly csöppent, amikor is a kormányellenes tüntetések egyik arca lett. Listánkra azért került fel, mivel a „Milla” (Egymillióan a magyar sajtószabadságért) csoport március 15-i megmozdulásán alternatív köztársasági elnöknek választották, sokak szerint ezzel lejáratva, és nevetségessé téve a mozgalmat. Jelölésére várhatóan semmi esély sincs.

Valódi esélyek

Amennyiben a sajtóban terjedő értesülések igazak, akkor ténylegesen néhány név jöhet csak szóba, ők a Fidesz mostani, vagy egykori vezetői közül kerülnek ki. Kövér László, Szájer József és Áder neve merült fel, de úgy tűnik, Áder lehet a befutó. Kövér László túlságosan megosztó személyiség, és várhatóan sem ő, sem pedig Szájer József nem vállalná a posztot. Ezek természetesen csak kiszivárgó, vagy kiszivárogtatott információk, amiket erős fenntartásokkal kell kezelni, azonban véleményünk szerint a jövőbeli köztársasági elnök személye rajta van az általunk készített listán. Áder János valamelyest elfogadottabb köztársasági elnök lehetne mint Kövér, azonban ő is inkább pártembernek számítana, szemben az elődökkel. Áder megfontoltabb, mint Kövér, ám ő is túlságosan egyértelműen köthető a Fideszhez. Schmitt Pál személye is kevésbé volt integratív, mint elődeié, azonban Áder Jánosra ez még ennyire sem mondható el. Ha ő lesz a jelölt, akkor a Fidesz kulcsembert nem áldoz be, de ha esetleg kiderülne valami Áder múltjából, az súlyos károkat okozhat a kormánypártoknak. Mivel nem konszenzusos jelölt, így folyamatosan ki lesz téve a politikai támadásoknak és elképzelhető, hogy a kormánypártok belefutnak egy következő „Schmitt” botrányba, mely valószínűleg már érzékenyebben fogja érinteni a szavazótáborukat is. Egy biztos, április 16-án kiderül, mit tanult a Fidesz az elmúlt két év kormányzati és parlamenti tevékenységéből.

Website: www.iranytuintezet.hu

E-mail: info@iranytuintezet.hu

Blog: www.iranytuintezet.blog.hu

Facebook: www.facebook.com/iranytuintezet

Tel: +36-1-7000-760